

ere saa umaadelig meget større end andre almindelige Mennesker, men den er fremkommen derved, at Folkethinget synes at have en vis Spørgselyngt i den Henseende. (Ufbrydelse af Th. Nielsen). Dette gælder navnlig det ærede Medlem for Veite Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), som jeg tror har mest Frygt i den Henseende, og naar det ærede Medlem sagde, at 1866 var et Fremstribt, saa vil jeg ærlig talt sige Ja i en vis Forstand. Jeg vil sige de ærede Medlemmer, at enten kjende de ikke vor Forfatnings Historie her til Lands, eller ogsaa glemme de Halvdelen, naar de referere den. Der er den Skavank ved de Herrer's Lærdom, naar de tale om 1865—66, at de glemme, at der fremkom en Forfatningsforandring den 2den Oktober 1855, som klippede væsentlige Anliggender af 5te Juni Grundloven og førte dem over til et Rigsraad, hvor den almindelige Valgret kun havde sin yderste Finger. Dette glemme de Herrer, og jeg er tilbøielig til at tro, at den Omstændighed, at Folkethinget i dette Dieblis er saaledes stillet, som det er, staar noget i Forbindelse med, hvad der skete den 2den Oktober 1855. Jeg skal sige hvorfor. Derved, at den almindelige Valgret tabte den direkte Indflydelse paa Regeringsforholdene — altsaa ogsaa paa Landets Forhold til Udlandet, paa vort Hærsvesen og paa alle de øvrige større almindelige Spørgsmaal — sank den saaledes ned, at Folket tabte sin Interesse for Fædrelandets store og almindelige Anliggender, idet man samtidig hævdede de mindre Spørgsmaal, som egentlig kun vare et Slags Amtsraads- eller Departementsspørgsmaal, op til en Betydning, som de i og for sig ikke havde overfor de langt større Spørgsmaal, som vare lagte over til det ufolkelige Rigsraad. Derved sank den store almindelige politiske Interesse i Folket, eller i alt Fald fremmedes den ikke saaledes, at den var i Stand til at hævde sin Stilling i 1865—66, og jeg skal indrømme, at det synes at vise sig, at der skal en noget større Udvilling til, inden man kan hævde sig op til den større almindelige politiske Veiragtning, i Følge hvilken man lægger Vægt paa at give det folkevalgte Kammer den Stilling, som det efter Forfatningen har og maa have i alle frie Stater, det hænger sammen med Forfatningen af 1855. Jeg indrømmer, at der ligger den 18de November 1863 imellem 1855 og 1865, men det forbedrer jo ikke Sagen (Modsigelse). Det forbedrer i ingen Henseende Sagen, thi vel var denne Forfatning bredere og hvilede med Hensyn til Folkethinget paa den almindelige Valgret, men Landstthinget stod efter denne Forfatning aldeles bortskåret fra den almindelige Valgret, nemlig med de saakaldte „1200 Rigsdalers Mand.“ Det var altsaa blevet i sin Sammensætning stærkere end det gamle. Min Raastand er, at hvis vi havde haft det gamle Rigsraad, vare vi lettere komne over Forfatningsforandringen i 1865—66 end med det nye, vi fik i 1863. Naar det ærede

Medlem for Nørresundby (Suel) beklager 1865—66, maa han erindre sin Stilling til den 18de November 1863 og den derved foranledigede Røst til Bevægelsen i 1865—66. Men jeg siger, at naar Forfatningsforholdet var saadant, at det var faktisk delt mellem to repræsentative Forsamlinger, af hvilken den ene havde alle de store almindelige Hovedspørgsmaal, medens den anden havde de tidligere efter den indskrænkede Grundlov af 2den Oktober, saa kunne de Herrer jo ikke tale om, at vi havde Sunigrundloven; vi arbejdede paa at faae den. Derfor vil jeg foreslaa de Herrer, naar de tale om Forfatningsforhold, at de saa tale om dem paa en saadan Maade, at de ikke glemme de faktisk bestaaende Forhold og ikke glemme, hvad der skete den 2den Oktober 1855. De Herrer skulle ikke staa og klage over Landstthinget 8 Aar efter, at de selv have sagt, at trods denne Stilling ere de ikke bange. Det sagde de i 1870, og Folket har bifaldt det i 1872, 1873 og 1876. 3 Gange har Folket mere og mere sluttet sig til denne Anskuelse, og nu, da vi ere 3 Fjerdedele af det folkevalgte Kammer, nu sige de, nu tør vi Intet for Landstthinget, det er Landstthingets Skyld, at vi ingen Begne ere komne. (Modsigelse.) Det have de sagt Allesammen, den Ene efter den Anden, de have ikke brugt Udtrykket, vi tør ikke, men de have sagt, at det er Landstthingets Skyld, og hvad er det saa Andet? Jeg maa derfor i Modsetning til det ærede Medlem for Nørresundby (Suel) hævde, at den politiske Bevægelse, vi siden 1870 have haft her til Lands, gaar ud paa at samle Demokratiet paa sin Side til Kamp for Ligeberettigelse med de konservative Partier, Ligeberettigelse, ikke Andet, man vil ikke knuse, som det er blevet sagt. (Ufbrydelse af Suel). Naar det ærede Medlem tror at kunne tale ilde om det, tager han meget feil; det er et Arbejde, som er gjort i Folket væsentlig uden det ærede Medlems Hjælp, men ved mange, mange Kræfter, og selv om det ikke kan behage det ærede Medlem, vil det dog bære sine gode Resultater for vor Friheds Sag i Danmark. Det er altsaa den Indsigelse, jeg maa gjøre, naar det ærede Medlem tror at kunne tale ilde om disse Forhold i den Henseende. Naar det ærede Medlem mente, at jeg havde gjort mig skyldig i en Misforstaaelse, naar jeg havde sagt, at en provisorisk Finantslov havde vist sig at være et brugeligt, politisk Middel under visse Forhold, og desuagtet paastod, at det herten var eller blev et Led i vor Statsret, tror jeg ikke, at det ærede Medlem har klaret det nyagtig. Fordi et Middel, som vi anse for ulovligt, bruges under visse Forhold af Magthaverne, skulde det derfor blive et anerkjendt Led i vor Statsret? Naar man skulde gaa over paa det civile Retsomraade, skulde man ogsaa sige, at visse Bevægelser f. Ex. paa Eiendomsrettens Omraade, som Lovgivningen forbyder, skulde kunne blive Led af selve Eien-